

Köyhyyttä kokeneet ja kansanedustajat samassa pöydässä - keskustelutilaisuus 21.10.2020

Köyhyyttä kokeneiden tarinoiden tiivistelmät

Ryhmä 1.

Mitä SOTE haluaa? Mitä KELA haluaa? Mitä JÄRKI haluaa?

Olen Juha Hyrkäs; asunnoton, paperiton, hoidoton HIV positiivinen. Aloitin yrittäjänä 16 vuotiaana. 15 vuodessa kohosin 56 työntekijän yritykseksi viidellä paikkakunnalla. Myyntini kasvoi äärimmäistä vauhtia. Nousin a-lehtien suurimmaksi ulkopuoliseksi alihankkijaksi. Yritykselläni oli 2,5miljoonan markan kuukausittainen liikevaihto. heti maksettavien verojen vuoksi jouduin likviditeetti-kriisiin ja konkurssiin. Nykyrahalla olen tuona aikana maksanut 1,9 miljoonaa euroa veroja. Muutin ulkomaille, käynnistin uudelleen opinnot työn ohella. Valmistuin lisensiaatiksi ulkomaille kansainvälisistä suhteista, kahdella välitutkinnolla, espanjan kielellä, ja sain paperit ulos v.2013. Tulin Suomeen hoitamaan dementoitunutta äitiäni. V. 2017 en voinut enää hoitaa karkailevaa äitiäni hänen kotonaan ja jäin asunnottomaksi.

SOTE/ Sosiaali- ja terveystalvet: Noudatin palvelupolkua. Loukku; Päihdepalvelun asumisyksikössä asuessani pääsin jopa leipomaan tuhansittain pipareita liikelaajoiksi Loviisassa. Olen pohtinut, että parantaako piparin leipominen tuberkuloosista, hivistä ja homoudesta. En saanut puhua homoudesta, koska minut olisi järjestetty takaisin Hietaniemenkadun Palvelukeskukseen, jossa olin useasti jo tullut pahoinpidellyksi. Lääkäri sanoi, että kukaan ei halua sinua palkata töihin; jää eläkkeelle!

Terveyttäni kieltäydyttiin hoitamasta, koska hiv ei sovi palvelupolkuun ja halutaan lokeroida johonkin kuten päihde-, huume- tai mielenterveyspotilaaksi. Näitä en ole: Kaikki olen joutunut todistamaan käänteisesti. Kliiniset- ja sosiaaliohjaajien lausunnot vahvistavat, että en ole juoppo, narkkari enkä hullu.

Viranomaisten epäily kuuluu tähän toimintaa vahvasti ja olen joutunut hankkimaan jopa lääkärin-todistuksen homoudestani. Lausunnossa lukee myös, että hiv-lääkehoidon toteuttamista varten tarvitsen pysyvän asuinpaikan, jossa voin turvallisesti säilyttää hiv-lääkkeitani, jotka pitävät myös tuberkuloosin loitolla. Ilman lääkehoitoa hiv-infektioni etenee aidsiksi ja altistaa tuberkuloosin puhkeamiseen. Aids johtaa kuolemaan.

KELA: Pyydettyäni kahden tietyn päivän tapahtumista päätöstä, saan dokumenttia joka on 2700 sivua, mutta ei päätöstä. Asia on edelleen kesken. En pysty valittamaan asiasta koska minulla ei ole vakituista osoitetta. Poste Restantesta ei voi hakea postia ilman henkilöllisyystodistusta.

Kahden hakemuksen päätös ratkaisisi koko vyyhdin. Ensimmäisen päätöksen paperit hukkuivat Kelan skanneriin, vaikka Kela ei ole myöntänyt virhettään. Toiseen hakemukseen Helsingin kaupungin sosiaalitoimi ei ole tehnyt päätöstä vielääkään. Hakemukset on tehty 2017. Nyt en saa mitään tukea.

Marraskuussa 2018 Kelan etuuskäsittelyn epähuomion takia lääkkeeni on kannettu roskeen. Kela on pyytänyt tapahtunutta anteeksi, mutta toteaa että vahinkoa ei ole tapahtunut. Jäin resistenssiväärän vuoksi ilman hiv-lääkitystä.

JÄRKI: Järjen hinta on 3600 € . Esittelemäni ratkaisu olisi maksanut tämän. Tähän on tehty myös asiakassuunnitelma. Tämä ei käynyt järjestelmälle ja verovaroista maksettu hinta on nyt 175.000€.

Minun ei ole annettu olla osana minua koskevassa suunnitelmassa. Olen kirjauttanut Kelan pohjatietoihin perustiedot itsestäni: terveystietoni ja tilanteeni. Tämä on ollut täysin hyödyttömiä. Jokaisella aikuisella on vastuu huolehtia itsestään, mutta kuinka voin sen tehdä, kun minulta puuttuu päätökset ja tarvittavat paperit. Kela on tehnyt kaupungille huoli-ilmoituksen elämähallinnastani, mutta kuinka pystyn hallitsemaan elämäni, kun yhteiskunta ei pysty hallitsemaan omia papereita.

Ryhmä 2

Sosiaaliturvan monimutkaisuus – asumista ja elämää uhan alla

Kaikki alkoi kun Porvoon kirkko kärsi mittavia vahinkoja tuhopolton seurauksena. Seurakuntayhtymässä työskennellyt henkilö kuormittui poikkeusjärjestelyistä, uupui, masentui ja irtisanoutui lopulta. Hän kouluttautui puutarhuriksi ja perusti kukkakaupan.

Kun yritys ei enää kannattanut, hän opiskeli lähihoitajaksi. Kun nekin työt loppuivat, hän jäi työttömäksi. Hän velkaantui ja sai maksuhäiriömerkinnän. Maksuhäiriömerkintä vaikeuttaa vuokra-asunnon saantia ja nyt hän asuu hänen tuloilleen aivan liian kalliissa asunnossa. Aiemmin asunto oli Porvoon kaupungin omistama ja vuokra oli kohtuullinen. Yksityiselle myynnin seurauksena myös vuokra nousi. Ahdistus laukaisi masennuksen ja muita sairauksia.

Henkilö on anonut asumistuen tarkistusta, mutta tuloksetta. Ei oteta huomioon perusteluja, miksi asukas tarvitsee juuri sen asunnon (esim. lääkärintodistukset), vaan ohjataan asukasta hakemaan halvempi asunto. Henkilön lääkärintodistuksessa on maininta että lääkäri pitää välttämättömänä, että hän voi asua kyseisessä paikassa, jossa hän tuntee olevansa turvassa mm. vakavien väkivalta-kokeusten seurauksena. Kela kuitenkin vaatii, että ”Vuokra-asuntoa tulee hakea ilman perusteettomia rajoituksia; esimerkiksi asuinalue, asunnon koko, mukavuussyyt kuten sauna ja asunnon koko.” Jopa muuttaminen/pakkaaminen on mahdotonta, koska muuttokuluja ei Kelassa kukaan ole luvannut pyynnöistä huolimatta maksaa. Koko järjestelmä on joustamaton, lannistava ja mutkikas.

Työtä henkilö on hakenut aktiivisesti. Työttömyys menee ihon alle. Kuusikymppiset ovat jotain täysin työelämäänsä kelpaamatonta. 120 työhakemusta lähettäneenä häntä ei koskaan kutsuttu edes

haastatteluun, vaikka hänellä on useampi ammatti ja hän on edelleen kehittänyt jatkuvasti itseään.

Miksi ei tueta ihmisten aktiivisuutta ja oma-aloitteisuutta? Nykyinen malli nöyryyttää aivan kohtuuttomasti. Tuntuu, että Kela ja TE-toimisto eivät auta, vaan lokeroivat ihmisiä ja rankaisevat. Työttömänä ollessaan henkilö aloitti teologian opiskelun. Hänellä on nyt oikeus opiskella työttömyysetuudella (koulutustuki), mutta koulutustuki vähentää toimeentulotukea vastaavasti saman verran.

Eli lopputulos; koska rahaa ei tule yhtään enempää, on mahdotonta ostaa edes bussilippua luennoille. Tässä tapauksessa koronaepidemia ja etäluennot ovat Tuulahannelen pelastus. **Miksi ei tueta omaa aktiivisuutta? Kun menee koulutukseen, niin työttömyysturva otetaan pois. Suomessa ei pidä yrittää mitään, jos on tukien varassa. Kaikki tuet otetaan pois.**

Ryhmä 3

Kuntouksen ja työkyvyttömyyseläkkeen monimutkaiset kiemurat

Jäin palkkatyöstä pois alle 30 vuotiaana ensimmäisen selkäleikkauksen jälkeen. Aloitin työn yrittäjänä. Selkävikani vuoksi en voinut ommella kahdeksaa tuntia päivässä. Toimin mittatilausompelijana ja olin 40 kun selkäni petti taas. Lopetin toiminimen.

Työvoimatoimistossa olin kuntoutuspuolen työnhakijana toisen leikkauksen jälkeen ja taistelin itselleni paikan Ortoniin. Kaikki lihaskuntoni oli nollassa leikkausta noin yhden vuoden odotellessa. Peurungan kuntoutuksessa sain eväät elämiseen. Alettiin miettiä mitä voisin vielä tehdä työkseni. Osallistuin useisiin työvoimapolitiittisiin koulutuksiin, työkokeiluihin sekä harjoituksiin ja kuntoutuksiin, jotka eivät johtaneet tukityöllistämisyksiköiden pidentymiseen. Työtä halusin kuitenkin tehdä. Jos sain vaikka pätkän, jopa terveyteni hinnalla. En halunnut sairastaa.

Olin 50-52 vuotiaana työllistettynä Sovatek -säätioällä. Minut vietiin mm. päivystykseen verenpaineeni noustessa liian ylös. Olin henkisen romahduksen partaalla. Sain lääkityksen psykiatrisen polilta heti ja depressiohoitajan avulla pääsin taas ylös.

55-vuotiaana alaselkä romahti, eikä sitä voi leikata enää. Liian iso riski. Minut ohjattiin työkyntöni kartoitukseen Kinkomaalle ja olin viikon tosi perusteellisissa tutkimuksissa. Tulos oli, että olen työkyvytön. Tällöin alkoi heti sairausloma 300 päivää ja työkyvyttömyyseläkkeen haku.

Laitoin ensimmäiset hakemukseni Kelalle, Kelalta tuli ohjaus Ikaalisten kylpylään kuntoutukseen. Haastatteluilla kumottiin Kinkomaan lausunto vedoten hyvään yleiskuntooni. Valitin asiasta, turhaan. Hankin uuden lääkärin lausunnon ja laitoin uudet hakemukset. Tuli hylkynä takaisin. Taas uusi kierros Kela, muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosasto.

Olin jälleen työttömänä. Kuntoutusrahaa en saanut. noin neljännen kierroksen jälkeen (58 vuotiaana) Kela myönsi ensimmäisenä työkyvyttömyyseläkkeen, myöhemmin vakuutusyhtiö ½-työelä-

keen eli sain ¾- eläkettä? Onko tämä lainmukaista? Kyse oli 200 eurosta, koska en sairasteluni takia voinut työeläkettä kartuttaa. Aina piti olla uutta diagnoosia hakemukseen. Aloin pelätä kirjeitä, jotka tuli Kelalta tai joistain näistä kolmelta taholta. Sain apua lomakkeitten täyttöön mm. Työttömien yhdistykseltä.

Oikeusaputoimistokaan ei voinut auttaa, voisi toimia ainoastaan kirjeiden välittäjänä, koska vakuutusyhtiön lääkärin ei tarvitse allekirjoittaa päätöstään. Työvoimatoimisto antoi lausunnon, että ei ollut osoittava enää minulle mitään työtä. Kun keräsin pienet rahani ja kävin yksityislääkärillä kerästäkseni kokoon pirstaleisen diagnoosinipun, ei sekään kelvannut. Minulle jäi epäselväksi, minkä lääkärin lausunto olisi kelvollinen vakuutusyhtiölle? Olin lopulta 60 vuotias, kun sain eläkkeen!

Ryhmä 4

Potilas K: Työkyvytön kuntoutuja työttömyysturvalla

Sairauden vuoksi käteni kestävät erittäin vähän kuormitusta ja olen työkyvytön. En kykene itse kirjoittamaan edes tätä tekstiä, en suoriudu itsenäisesti kodinhoidosta, ruoanlaitosta enkä muista kevyistäkään arkiasioista riittävästi. Tarvitsen kaikkeen tähän vammaispalvelun henkilökohtaista avustajaa. Käsien sairauden lisäksi minulla oli jonkin aikaa reumaattinen tulehdus, joka vei kävelykykyäni lähes täysin. Kävelykyky on nyt kohtalainen, jos käytän erittäin hyviä retkikenkiä. Käsia koskeva sairaus kuuluu toiseen lääketieteen alaan. Huolimatta seikkaperäisestä lääkärilausunnosta lääketieteellisine kirjallisuusviitteineen olen joutunut työkyvyttömänä työttömyysturvalle ja sairaana köyhyyteen. Samaan aikaan olen yrittänyt koko ajan kuntoutua takaisin työkykyyn lääkinällisen kuntoutuksen avulla. Köyhyys ja väärä juridinen asema on vaikeuttanut tätä huomattavasti.

Ennen sairastumista

Ennen sairastumistani olin hyvin aktiivinen työelämässä. Olin noin keskituloinen ja työt olivat suorastaan innostavia. Yläraajani eli käteni pitkälti invalidisoivat sairaus vei työkyvyn hieman alle 40-vuotiaana ja vei myös paljon kaikilta elämänalueilta.

Lyhyt kuntoutustukijakso ja optimaalinen kuntoutus

Käsieni sairaus on lääkäreiden keskuudessa huonosti tunnettu. Silloisesta työterveydestä löytyi kuitenkin sairauden hyvin tunteva erikoislääkäri. Sain häneltä toimivan kuntoutussuunnitelman ja lääketieteellisesti seikkaperäisellä lausunnolla lyhyeksi aikaa kuntoutustuen (määräaikainen työkyvyttömyyseläke). Silloin minulla oli terveydentilaani vastaava toimeentulo. Kuntoutustuen (oikea etuus) ja lääkinällisen kuntoutuksen (oikea palvelu) yhdistyessä kuntoutukseni pääsi hyvään alkuun. Sain tehtyä terveydentilani ja ylipäättään normaalin elämän edellyttämiä perushankintoja. Oli todella tärkeää, että minulla ei koko muun elämän romuttaneen toimintakyvyn heikkouden lisäksi ollut jatkuvaa taloushuolta ja osattomuutta. Pystyin tapamaan ihmisiä ja tukemaan myös kuntoutusta kuntoutustuella.

Työkyvyttömänä työttömyysturvalle

Lyhyelle kuntoutustuella ei kuitenkaan myönnetty jatkoa, vaikka olin selvästi työkyvytön ja meneillään oli työkyvyn palauttamiseen tähtäävä lääkinällinen kuntoutus. Jouduin täysin työkyvyttömänä työttömäksi työnhakijaksi ja toimeentulotuella köyhyyteen. Kirjoituskyvyttömyyden vuoksi en suoriudu itse edes työttömyysturvan hakemisesta ja jouduin toisten ihmisten avulla tuottamaan erilaisia selvityksiä, lomakkeita, liitteitä, hakemuksia ja valituksia.

Koin erittäin kovaa stressiä ja ahdistusta enkä kyennyt nukkumaan kunnolla kuukausiin. Jouduin käyttämään kaiken kapasiteettini valtavasta byrokratiamyllystä selviytymiseen toisten avun varassa. Sen sijaan minun olisi pitänyt voida toteuttaa intensiivistä lääkinällistä kuntoutustani, mikä ei kohtuuttoman raskaan tilanteen vuoksi onnistunut. Saavutettuja kuntoutustuloksia menetettiin ja kuntoutukselle tärkeä jatkuvuus katkesi. Kuntoutuksessa päästiin vasta noin kahden vuoden päästä takaisin siihen tilanteeseen, joka ennen kuntoutustukihylkyä oli saavutettu. Kuntoutustuen hylkäyksestä on nyt kolme vuotta. Terveydelle haitallinen muu kuormitus on ollut toistuvaa, vaikka hitaasti on nyt päästy eteenpäin.

Köyhyyden, sairauden ja väärän juridisen aseman yhdistelmä syrjäyttää

Köyhyyden ja heikon toimintakyvyn yhdistelmä on syrjäyttävä ja haitallinen. Terveystilastani aiheutuu lisäkustannuksia, joihin minulla ei useinkaan ole rahaa. Tarvitsen esimerkiksi arjen kävelyyn kalliit retkikengät. Minulla ei ole varaa osallistua mihinkään oman alani tapahtumiin. Ammatilliset verkostot heikkenevät ja katoavat. Jatkuva köyhyys on erityisen raskasta, koska itse en pysty asialle työkyvyttömänä mitään tekemään. Minulla ei ole koskaan varaa käydä missään mikä on vähentänyt sosiaalisia suhteita. Perustason vaa-teostokset ym. eivät ole useinkaan mahdollisia. Kuntoutukseeni kuuluu hoitokäyntien lisäksi altaassa ja kuntosalilla tapahtuvaa terapeutista harjoittelua. On ollut jaksoja, jolloin tämä ei ole onnistunut rahallisen puutteen vuoksi. Näihin olen sitten välillä saanut täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea. Olen saanut ystävilteni tukea esimerkiksi kenkien hankintaan, muuten en kykenisi kävelemään. Lisäksi he ovat autta-neet joissain terveyskuluissa. Pelkästään toimeentulotuen varassa kuntoutumiseni olisi tyssännyt vielä pa-hemmin jo ajat sitten. Mitään ”kannustinloukkua” ei todellakaan ole.

Työkyvyttömyyseläkkeellä ja kuntoutustuella olevat voivat turvallisesti tehdä hieman töitä terveydentilansa rajoissa. Heiltä ei silti vaadita koko elannon ansaitsemista työllä. Työttömyysturvalla taas edellytetään koko-aikatyön tekemistä. Voisin ehkä kyetä tekemään hitaasti avustajan avulla pieniä ajoittaisia tehtäviä, esimerkiksi tekstejä. Työttömyysturvan ehtojen vuoksi en sitä uskalla kokeilla, vaikka kovasti haluaisin. Pelkään, että joudun avustajan avulla sanelemaan lisäksi tuntikausia selvityksiä ja viimeinenkin toimeentulo viedään. Se romuttaisi taas kuntoutuksen. TE-toimistolle en uskalla asiasta sanoa, heidän on vaadittava kokoai-ka-työtä. Kykyni ansiotöihin olisi korkeintaan työkyvyttömyyseläkkeellä olevan henkilön tasolla ja tapahtuisi täysin avustetusti. Väärä juridinen asema ”työttömänä” pitää huolen, että syrjäytyminen työelämästä on pitkäkestoista ja mahdollisimman totaalista.

Minulla olisi vielä paljon annettavaa yhteiskunnalle ja elämällä minulle, jos saisin terveyteni riittävälle ta-solle. Tätä tavoitetta on vakavasti vaikeutettu eläkepuolen syrjivällä hylkypäätöksellä. Hylky on pitkittänyt työkyvyttömyyttäni vähintään kahdella vuodella ja vähintään saman verran myös kalliiden vammais- ja ter-veyspalvelujen tarvetta. Pahimmassa tapauksessa on saattanut aiheutua pysyvä terveyshaitta ja työkyvyttö-myys.

Tavoitteeni ei ole ”siirtyä eläkkeelle” pois työelämästä, vaan olen kaikin voimin pyrkinyt kuntoutumaan ja pyrin siihen edelleen. Siksikin minut työkyvyttömänä työttömyysturvalla ajanut kuntoutustuen kohtuuton hylky tuntuu erityisen epäoikeudenmukaiselta ja järjettömältä.

Tämän tekstin tuottaminen

Tämä teksti on tehty hitaasti 2-3 tunnin pätkissä sanellen ja muokaten avustajan avustuksella. Avustajatun-teja tekstiin on käytetty arviolta noin 20 tuntia tai jonkin verran enemmän.

Jälkikirjoitus

Haluaisin avata vielä niin sanottua vakuutuslääketiedettä sekä eläkeyhtiöiden ja muutoksenhakuasteiden toiminnan ongelmia.

Hoitava lääkäri on erityisen hyvin perehtynyt tähän sairauteen, käynyt siihen liittyvät lääketieteelliset lisäkoulutukset ja seuraa alan tutkimusta. Diagnoosi perustuu lääkärin kliinisiin tutkimuslöydöksiin, ei siis pelkästään omaan kertomaani. Lääkärinlausunnossa oli tarkasti kuvattu sairauden anatominen vaikutusmekanismi ja miksi se heikentää huomattavasti toimintakykyä. Lääkäri oli liittännyt mukaan vertaisarvioidun monitasavuisen tieteellisen kirjallisuusviitteen, jossa toimintakyvyn alenema on kiistattomasti osoitettu. Hänen lausuntonsa olivat erittäin seikkaperäisiä sekä sairauden kuvauksen että toimintakyvyn ja työkyvyn kuvauksen osalta. Hän on myös kouluttanut B-lausuntojen kirjoittamisessa muita lääkäreitä. Kyse ei siis ole heikotasoisesta lausunnosta, pelkästään koetuista subjektiivisista kokemuksista tai lääketieteellisen perustan puutteesta.

Sairauteni on lääkäreiden keskuudessa toistaiseksi huonosti tunnettu. Hylkypäätöksissä koko sairauden kuvaus on jopa täysin ohitettu ja sitten tehty niin sanottu ”työkykyarvio” vertaisarvioitu lääketieteellinen tutkimuskirjallisuus ja lääkärin kuvaus ohittaen. Näin myös muutoksenhakuelimissä. Tämä kuvaa erittäin hyvin niin sanotun vakuutuslääketieteellisen näkökulman suppeutta ja eriarvoisuutta. Yhtä heikossa toimintakyvyssä jokin toinen sairaus selvästi hyväksyttäisiin kuntoutustuen perusteeksi. On mieletöntä väittää, että vakuutuslääkäri, joka ei ole perehtynyt tähän sairauteen eikä käynyt siihen liittyviä lääketieteellisiä koulutuksia osaisi arvioida paremmin ja ”objektiivisemmin” sairauden vaikutuksia työkykyyn kuin sairauteen erittäin hyvin perehtynyt lääkäriini.

Eläkepuolen päätökset ovat todella hätkähdyttävää luettavaa, päätösteksti ei kuvaa mitenkään todellista tilannettani ja jopa vertaisarvioitu lääketieteellinen alan huippututkimus on ohitettu siihen perehtymättä ja siihen sanallakaan viittaamatta. Yhdenvertaisuus on tästä kaukana, samoin kuin esimerkiksi kohtuuden ja heikomman suojan tärkeät oikeusperiaatteet. Tilanteen korjaaminen vaatisi syvällekkäviä muutoksia.

Ryhmä 5

Asiointipakko vääränlaisilla työllisyyspalveluilla

Minut irtisanottiin noin 10 vuotta sitten johdon tehtävistä laman seuraamuksena.

Työttömyyteni pitkittyi koska Uudenmaan TE-toimisto ei halua tarjota tarvitsemani työllisyyspalveluja. Tarvitsen työvoimakoulutusta toiseen kotimaiseen kieleen, jotta voisin hakea minua kiinnostavia julkisen sektorin työtehtäviä. TE-toimiston virheestä toista kotimaista kielitän ei huomioitu 2010 suorittamassani työvoimakoulutuksessa, minkä tuloksena uranvaihto ei ole onnistunut.

Tarvitsemaani työvoimakoulutusta on tarjolla vakiona ainakin Pietarsaareissa ja Vaasassa nimellä ”Svenska på jobbet” tai ”Työelämän ruotsi.” Ongelmana on ainoastaan oman kotiseutuni TE-toimiston ikeomat linjaukset, ei mikään lain asettama rajoite.

Keväällä 2020 sopiva työvoimakoulutus oli tarjolla kotouttamislain puitteissa. Työvoimaneuvojani oli kanssani samaa mieltä, että saisin puuttuva kielitaidon hankittua tätä kautta ja tuki hakemukseni ko. työvoimakoulutukseen.

Valinnasta vastaa kuitenkin TE-toimiston toinen osasto, enkä tullut valituksi.

”Työttömät kokevat oikeaksi velvollisuuden toimia sen eteen, että työllistyisivät, mutta ristiriitana se, että päätösvalta ja resurssit eivät ole heillä, vaan TE-toimistolla.” (Lue: Työttömien näkökulma elinikäiseen oppimiseen, SITRA, 2020 s.66)

Työllisyysuunnitelmassa veloitetaan työnhakijaa kaikenlaiseen, mutta TE-toimistoa ei veloiteta juuri mihinkään. Jos työnhakija ei ole toiminut kuten toivottiin, siitä seuraa hänelle karenssia eli tulojen menetyksiä. Miksei TE-toimiston henkilöstölle seuraa samaa, silloin kun TE-toimisto tekee päätöksiä, joissa ei kunnioiteta henkilön uranvalintoja tai joiden tuloksena työttömyys pitkittyy?

Työnhakijan näkökulmasta, asiointi TE-toimiston kanssa on pelkkä pakkopuuroa.

Tämä näkyy jo alkutaipaleessa silloin kun ilmoitaudutaan työnhakijaksi saadakseen työttömyysturvaa. Joudutaan valitsemaan, mihin palvelulinjaan: työnhakuneuvonta, uraneuvonta, yritysneuvonta. ”Ei mikään niistä, Joku muu, Mikä” ei kelpuuteta.

Asiointipakko ei auta, koska tarjolla ei ole niitä palveluja, joita työnhakija tarvitsee.

Nykyisen hallituksen linjauksissa puhutaan TE-toimistosta laitoksena, jossa autetaan työnhakijaa ja tarjotaan yksilöityjä palveluja. Yli 10 vuoden kokemuksella voin todeta, että TE-toimiston näkemykset ”yksilöidyistä palveluista” taipuvat muodossa, ”Valitse joku näistä tai karenssi iskee” eli työvoimaneuvojien asenne ei ole olekaan avulias.

Jos tavoitteena olisi varsinaisesti vähentää työttömyyttä, TE-toimiston tulisi toimia asiakaslähtöisesti eli tarjota vain niitä palveluja, joita työnhakija itse toivoo. Myös TE-toimiston ohjaavasta roolista tulisi luopua, samoin työttömyysturvan sanktioista.

- TE-toimiston ohjausta ei tarvitse kumpikaan työnantaja- tai -tekijäpuolista. Työnhakija itse tietää, mille uralle pyrkii ja mitä siihen tarvitaan. Hänhän saa työnantajilta ja rekrytointitoimistoista olennaiset palautteet.
- Sanktiot eivät auta ketään, vaan ne aiheuttavat valtavaa harmia, joka vie henkilön voimavarat pois työhausta taloudelliseen selviytymiseen.

Oikeana tavoitteena ei tunnu olevan työttömyyden vähentäminen, vaan KELA:n ja työllisyyspalvelujen asiakaskunnan kasvattaminen työttömien kustannuksella.